

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต. หนองแกว อ. โพนาราม จ. ราชบุรี

วันนี้วันพระ เรามาทำบุญกุศลกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ในะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว มีคนเคารพศรัทธา เชื่อถือมากแล้วมาถวายทาน ทุกคนบอกว่า “นี่เพราะเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า”

พระพุทธเจ้าบอกว่า “ไม่ใช่ เป็นเพราะอำนาจวาสนาบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง” เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เสียสละทั้งชีวิต เสียสละหมดนะ

นี่เห็นคนทุกข์คนยาก เสียสละร่างกาย เสียสละชีวิตให้เขาเลย เป็นกระต่ายนะ เห็นนายพรานเขาหลงป่า จุดไฟผิงไฟกันแล้วอดอาหารจะตาย กระต่ายนะเป็นพระโพธิสัตว์ กระโดดเข้ากองไฟเลย สละชีวิตเพื่อให้เขามีชีวิตต่อไป พระพุทธเจ้าทำขนาดนั้นนะ เวลาเป็นพระโพธิสัตว์เสียสละมาขนาดนั้น บุญกุศลอันนั้นผู้ที่เสียสละมา ผู้ที่ทำมามันถึงจะได้ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งเหตุผล ไม่มีหรือสิ่งทีลอมมาจากฟ้า มันมีเพราะทำมาทั้งนั้นแหละ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

แต่ในปัจจุบันนี้เพราะอะไร เพราะเราศึกษาธรรมะกันไง มันเป็นความดีแบบจัดฉาก มันเป็นการสร้างภาพ ความดีอย่างนี้เป็นความดีไม่จริงหรือ ถ้าเป็นความดีจริงนะ อยู่ในป่าในเขา หลวงปู่มันอยู่หนองผือไม่มีถนนหนทางเลย คนจะไปทำบุญกับหลวงปู่ มันต้องซื้อคัณนาเขา เพราะมันต้องผ่านคัณนาเขา เอาเกวียนลากเข้าไป

ถ้าความดี อยู่ป่าอยู่เขา อยู่ในที่ลึกลับซับซ้อนที่ไหน ถ้าคนเขาเข้าใจนะเขาจะค้นค้นไปหาเอง เขาต้องการของเขา ไม่ต้องไปสร้างภาพ เพราะว่าการสร้างภาพอย่างนี้มันถึงเสียหายไง เพราะการสร้างภาพขึ้นมาใหม่ คุณติ เวลาเราเป็นหมอ หมอพื้นบ้าน หมอประจำบ้าน เวลาคนไข้ไปเขาก็ตรวจ เจ็บไข้ได้ป่วยอย่างไรเขารักษาได้ขนาดนั้น เวลาจะ

ผ่าตัดหัวใจ เราจะเปลี่ยนสมอง เราจะตัดก้อนเนื้อในสมอง เราจะให้หมอประจำบ้าน ทำให้ได้ใหม่

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันมีหลาย มีกลาง มีละเอียดละเอียดสุด มันมีมหาศาล มีทั้งหมดละ

แล้วก็บอกว่า “นี่มันพึ่นๆ เรียบง่ายๆ ลัดสั้น..”

มันเป็นไปไม่ได้! สิ่งที่เป็นไปไม่ได้ คนเราเวลาคนเจ็บไข้ได้ป่วยไม่ไปโรงพยาบาลรักษาหายก็มี คนเป็นไข้เป็นไอ เห็นใหม่ ไม่ไปหาหมอก็หายได้ คนที่เจ็บไข้ได้ป่วย ที่เป็นโรคที่เรื้อรัง โรคที่มีความรุนแรง ถ้าไม่ไปหาหมอตายทั้งนั้นละ

นี่ก็เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัติจะพ้นจากกิเลส มันจะเอาความพื้นฐาน นี้ว่าพิจารณากายเห็นกาย..

ถ้าเห็นกาย หมอผ่าตัดทุกวันเลย นี่เวลาจะผ่าตัดพยาบาลเขาต้องทำความสะอาดเขาต้องโกนหมดเลย มันทำอยู่ทุกวันมันเห็นกายใหม่ มันไม่เห็นซักคน มันเห็นเป็นวิชาชีพ ถ้ามันเห็นกายนะหมอต้องมีความเมตตา หมอเขาจะไม่เลี้ยงไข้ หมอเขาจะไม่หาผลประโยชน์กับคนไข้ แต่นี่หมอดีก็มี หมอที่หาผลประโยชน์กับคนไข้ก็มี

นี่ก็เหมือนกัน ในพุทธศาสนาเรานี่ถ้าเป็นความจริงก็มี เป็นความปลอมก็มี มันอยู่ในพุทธศาสนา เพราะเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา นก กา ต่างๆ ทุกเผ่าพันธุ์ เวลาบินมาถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลายเป็นนกพิราบสีขาวหมดเลย.. เวลาเราบวชขึ้นมาแล้วนี่ทรงศีลเหมือนกัน เป็นพระเหมือนกัน แต่หัวใจมันเป็นพระใหม่ละ

ถ้าหัวใจมันไม่เป็นพระ นี่สมมุติสงฆ์ เห็นใหม่ โมฆบุรุษตายเพราะลาภ.. เป็นโมฆบุรุษไป อยากมีลาภมีสักการะ อยากมีชื่อเสียง นี่ตายเพราะลาภ

“โมฆบุรุษตายเพราะลาภ”

แต่ถ้าเป็นผู้ที่มีคุณธรรม สิ่งนั้นเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย คำว่าของอาศัยกับของจริง.. มันไม่ใช่ของจริง มันเป็นของอาศัย แต่เราเกิดมาแล้วนะ เราเกิดมากับโลกนะ เกิดจากพ่อ

จากแม่นี้เป็นโลก เราเกิดมาจากกาม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เราเกิดมาจากกาม แต่เอากามทำคุณงามความดี” ไม่ใช่เราเกิดมาจากกามแล้วอยู่ในโอชะ ยังผจญภัยไปอยู่กับมัน สิ่งนั้นมันเป็นโลกเป็นภัย

ความเป็นโลก.. เราเกิดมาจากกาม แต่เอากามมาทำคุณงามความดี สิ่งนี้ก็เหมือนกัน เราบวชมาในพุทธศาสนา เราเป็นเจ้าของศาสนา เราเกิดมาพบพุทธศาสนา นี้ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากธรรมไว้นะ

“มารเอ๋ย เมื่อใดภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาของเรายังไม่สามารถกล่าวแก้คำจาบจ้วงของลัทธิต่างๆ ได้ เราจะไม่ยอมปรินิพพาน”

แต่พอสุดท้ายนะสร้างสมบารมีมา ๔๕ ปี จนสุดท้ายมารมาดลใจตลอดเลย พอถึงสุดท้ายแล้ววันมาฆบูชา นี้บอกพระอานนท์ตลอดมา “ผู้ที่มีอิทธิบาท ๔ จะอยู่อีกกับหนึ่งก็อยู่ได้” บอกเป็นอุบาย พระอานนท์ก็ไม่เข้าใจเลย เพราะมารดลใจ เพราะมารไม่ต้องการให้อยู่ คูตีคูมาร แม้แต่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดานะ

คูมาร เห็นไหม คูพระที่จับเอาหมานำไปแขวนคอมาร ลูกศิษย์ยังทำได้ขนาดนั้น แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ทำ.. ไม่ทำ.. นี้โต้ตอบกันมาตลอด จนออกอุบายให้พระอานนท์เข้าใจถึง ๑๖ หน แต่พระอานนท์ก็ไม่เข้าใจ สุดท้ายพอปลงอายุสังขารนะ

“บัดนี้! ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาของเรา! ของเรา! ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีวุฒิภาวะ มีความรู้ที่สามารถกล่าวแก้คำจาบจ้วงพวกสร้างภาพ พวกทุจริต พวกหาเหตุผลในศาสนา อีก ๓ เดือนข้างหน้าเราจะปรินิพพาน”

ไอ้โฮ.. โลกธาตุหวั่นไหว พอโลกธาตุหวั่นไหว พระอานนท์รู้ว่าต้องมีเหตุอะไร จึงไปถามพระพุทธเจ้า ไปกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ

“อานนท์ เธออย่าเสียใจไปเลย โลกธาตุหวั่นไหวมันเป็นได้ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปลงอายุสังขาร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน”

ไอ้โฮ.. พระอานนท์เข้าใจ พยายามกราบอ้อนวอนใหญ่เลย

“อานนท์ เราบอกเธอมาตั้ง ๑๖ หนแล้วไม่ใช่หรือ เราบอกเธอมาตลอด แล้วถ้าเธออาราธนาเราไว้ เราจะปฏิเสธเธอถึง ๒ หน หนที่ ๑ เราจะรับอาราธนาของเธอ แต่นี้เพราะเธอไม่เข้าใจเลย มันไม่มีอะไรเป็นความผิดของเธอหรอก เธอไม่ต้องเสียใจไปเลย สิ่งนี้มันเป็นเรื่องของวิญญูะ เรื่องของโลก เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ต้องปรีนิพพานไป”

สิ่งต่างๆ ต้องนิพพานไป สิ่งต่างๆ ที่มันเกิด “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับไปเป็นธรรมดา” แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ต้องปรีนิพพานไปเป็นธรรมดา แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ตรัสรู้แล้วมันไม่ธรรมดาเพราะวางไว้ในโลกนี้

“อานนท์ ธรรมและวินัยจะเป็นศาสดาของเธอ คำสั่งสอนของเราจะเป็นศาสดาของเธอ”

แล้วคำสั่งสอนนี้เราจะเข้าถึงได้ไหมละ นี่เวลาคนเจ็บไข้ได้ป่วย โรคภัยไข้เจ็บมันมีมหาศาล พันธุกรรมทางจิตของคนก็หลากหลาย พฤติกรรมของเราก็หลากหลาย จริตนิสัยก็หลากหลาย ความเป็นไปนี้มันหลากหลาย การกระทำมันหลากหลายทั้งนั้นละ แต่! แต่ผลมันอันเดียวกันคือความหายจากโรคนั้น นี่เวลาถอนอวิชชาออกจากจิตแล้ว จิตนี้มันพ้นออกไป เห็นไหม พ้นทุกๆ อย่างเลย พอพ้นออกไป อันนั้นละ! อันนั้นละเป็นความจริง

ฉะนั้นการประพฤติปฏิบัติที่หลากหลาย มันมีหลากหลาย ไม่ใช่ว่าจะมาลูบๆ คลำๆ กันอยู่แล้วเป็นพระอรหันต์ แล้วเห็นนิพพาน นิพพาน

นิพพานก็สมมุติ นี่ต่างๆ ก็สมมุติหมด คำว่าสมมุติ เห็นไหม นิพพานก็สมมุติ อรหันต์ก็สมมุติ สมมุติเพราะอะไร สมมุติเพราะเป็นสมมุติบัญญัติ! แต่ผลของการประพฤติปฏิบัตินี้มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ ผลจากการเป็น ๑ อันนั้นมันพ้นจากสมมุติออกไป มันเอามาพูดพล่อยๆ กันอย่างนี้ไม่ได้หรอก

นี่เขาว่า “เห็นนิพพานแว็บ..”

ไม่มีทางได้เห็น ไม่มี! ไม่มีหรอก! แต่ถ้าเขาไปเห็นนิพพานจริง เพราะนิพพานมันเป็นวิมุตติ มันไม่ใช่สมมุติ นี่ค่านิพพาน คำว่าต่างๆ มันเป็นสมมุติใช่ไหม สมมุติว่าพระพุทธเจ้าบัญญัติขึ้นมา เพื่อเป็นการสื่อสารกัน เราว่าสื่อสารว่างๆ ว่างๆ นี่ว่างๆ เป็นนิพพาน โอ่งไหนมันก็นิพพานหมดเลย ในโอ่งในใหญ่จนแวงไว้เลย กราบมันเลยมันว่าง อยู่ในโอ่ง ในโอ่งไม่มีอะไรเลยมันก็ว่าง กราบมันสิ ทำไมไม่ไปกราบมันล่ะ

มันเป็นสมมุติอันหนึ่ง ถ้าไม่เข้าใจจริง คุณสิ เวลาหมอเขาผ่าตัดสมอง เขาต้องผ่าตัด เขามีวิชาชีพของเขา เราจะผ่าตัดสมองแล้วเราคิดว่าสมองอยู่ปลายเท้านะ ไปถึงก็กรีดเท้าเลยนะ อ้อ.. สมองข้างซ้าย สมองข้างขวา เห็นไหม ถ้าไม่เป็นมันพูดอย่างนี้ มันเห็นความแตกต่าง นี่ข้อเท็จจริงมันแตกต่าง มันไม่เข้าใจหมด

ถ้าเป็นความจริงนะมันพูดอันเดียวกัน สิ่งที่เป็นอันเดียวกันอันนั้นเป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงอย่างนั้นแล้ว ความจริงก็คือความจริง แล้วความจริงมันพิสูจน์ได้ นี่มันเป็นสันติภูมิกอ มันเป็นปัจจัยตัด ออมาพูดไม่ได้.. แต่ผู้รู้จริงนี่มันเทียบเคียงได้

ถ้ามันเทียบเคียงให้สิ่งนั้นเป็นความจริง ผู้ที่เขาเห็นจริงเขาก็เทียบเคียงได้ เขาก็รู้ได้ว่าคนนี้เป็นของจริง!

ถ้าเขาเทียบเคียงไม่ได้นะบอกสมองมันอยู่ที่ปลายเท้า แต่นี่สมองมันอยู่บนหัว ทุกคนเขารู้กันอยู่ เขาบอกว่าสมองมันอยู่ที่ปลายเท้านะ ต้องรักษาที่ปลายเท้า แล้วใครมันจะเชื่อ

นี่ก็เหมือนกัน นิพพานมันมีอยู่กับจิต มันมีอยู่แล้ว ทุกอย่างมันเปิดเผยออกมาได้ นิพพานอยู่ซึ่งๆ หน้า อยู่ตรงหน้าเลย เข้าไปก็เห็นเลย..

เวลาคนเขาเปรียบเทียบ เอาผ้าขาวม้า เอาเพชรไว้หน้าผาก ผ้าขาวม้าเขาโพกไว้บนหัวใจ แล้วเขาก็หาผ้าขาวม้า หาอย่างไรก็ไม่เจอนะ หาแล้วหาอีก หาไม่เจอหรอก ผ้าขาวม้าโพกอยู่บนหัวใจ มันก็หาไปทั่ว.. นิพพานอยู่ซึ่งหน้าใจ มึงหาให้เจอ.. หามา..

แต่นี้มันเป็นบุคลาธิษฐาน มันเป็นสมมุติบัญญัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็ออมาพูดกัน ออมาแอบอ้างกัน เห็นไหม โมฆบุรุษตายเพราะลาภ ตายเพราะสักการะ ตายเพราะอยากดังอยากใหญ่

แล้วเขาก็ว่า “ไอ้หงบก็อยากดังอยากใหญ่เหมือนกัน ถ้าไม่อยากดังอยากใหญ่พูดออกมาทำไม”

เห็นคนจะมีความผิดพลาด เห็นคนจะมีอุบัติเหตุ คนนั้นจะช่วยเหลือไหม เห็นคนที่เขาจะเกิดอุบัติเหตุอยู่ เขากำลังจะถึงกับการเสียชีวิตเราจะช่วยเหลือเขาไหม ถ้าเราช่วยเหลือเขาที่เราอยากดังไหม เราอยากดังไหม คนทำลายสิมันอยากดัง คนอยากช่วยเหลือ คนอยากจะให้พ้นจากเคราะห์จากภัย อันนั้นเขาไม่ใช่อยากดังหรือ เขาเสี่ยงตัวเขามา

ทำไมต้องออกมาช่วย เขาสุขสบายของเขาเพราะเขาไม่ได้เป็นผู้ประสบอุบัติเหตุซะเอง แต่เขาเห็นคนอื่นกำลังจะประสบอุบัติเหตุอยู่ เขาเตือน เขาบอก คนๆ นั้นอยากดังหรือ คนๆ นั้นเป็นคนไม่ดีใช่ไหม

แต่ไอ้คนหลอกหลวงเขา ไอ้โมฆบุรุษ ไอ้ล้วงกระเป๋าเขา ไอ้เอาชีวิตของเขา เอาอำนาจวาสนาคนที่เขาสนใจธรรมะอยู่ เขาสนใจเขาประพฤติปฏิบัติของเขา แล้วชักนำเขาไปทางนรกอเวจี คนอย่างนั้นไม่อยากดังใช่ไหม! คนอยากดังคือคนช่วยเหลือ คนนี้เป็นคนอยากดังหรือ

นี่เพราะโมฆบุรุษมันเป็นสภาวะแบบนี้ ครูบาอาจารย์ท่านสอนบ่อย หลวงตาท่านพูดบ่อยนะ “กินไก่ นะ ไก่นี้เวลาเขาจะกินไก่กัน เขากินเนื้อไก่ เขาไม่กินขนไก่ เขาไม่กินกระดูกไก่” ในสังขาร ในการกระทำต่างๆ มันมีหยาบ มีกลาง มีละเอียด ต้องมีแก่นของมัน ต้นไม้ไม่มีแก่นจะมีประโยชน์มาก ต้นไม้ที่ไม่มีแก่นจะไม่มีประโยชน์สิ่งใดๆ เลย

ในพุทธศาสนามีแก่นของมัน อย่างเช่น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วไปเทศน์ปัญจวัคคีย์ แล้วเทศน์พระยสะ เห็นไหม

“ภิกษุทั้งหลาย เธอกับเรารวมเป็น ๖๑ องค์ พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและเป็นทิพย์ เธออย่าไปช้อนทางกัน จงเผยแผ่ธรรมไป โลกนี้เราร้อนนัก โลกนี้ต้องการธรรม เธอจงอย่าไปช้อนทางกัน มันเสียผลประโยชน์”

๖๑ องค์ให้แตกกระจายกันออกไป โลกเรามีธรรมไปเพื่อประโยชน์กับโลกเขา นี่
ไฉนเวลาครูบาอาจารย์ท่านสงสาร โลกเขาคิดทำกันอย่างนั้น

แต่นี้เป็นอย่างนั้นไหมล่ะ อยากจะให้มันเรียบง่าย ให้มันเป็นไป มันเป็นไปไม่ได้
หรือ เพราะมันไม่พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและเป็นทิพย์.. บ่วงที่เป็นโลก เห็นไหม
ชื่อเสียงสักการะทางโลกนี้ บ่วงที่เป็นทิพย์มันก็หวังผลประโยชน์ของมัน

พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ นี่มันพ้นออกไปจากสมมุติไปหมด นิ
พพานิพพานที่อ้างกันนี้สมมุติทั้งนั้น มันบัญญัติศัพท์ขึ้นมา มันเป็นสัญญา มันเป็น
โวหาร มันเป็นคำพูดที่เป็นตรรกะที่เข้าใจกันได้ นิพพานจริงๆ เขาลุกขึ้นแม้มีฝีปากแล้ว
นั่งลง เพราะมันแสดงออกมาไม่ได้ ถ้ามันแสดงออกมาได้มันบอกว่าใครก็เห็นได้
นิพพานอยู่ซึ่งๆ หน้านะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะ
รู้สัตว์ชนสัตว์นะ ปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้อง
จัดการหมดแล้ว

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาไปเทศน์ธรรมาสน์ เห็นไหม อนุปพิภพ
ต้องให้เสียสละทานก่อน เสียสละทานนะ เราทำบุญทำทานกัน พอจิตใจมันสะอาด จิตใจ
มันเรียบง่าย จิตใจมันควรแก่การงาน เรื่องทาน เรื่องศีล เรื่องสวรรค์ เรื่องเนกขัมมะ พอ
จิตใจมันควรแก่การงาน ดินเราจะปั้นหม้อปั้นไห เรามานวด จนเราเตรียมดินให้ดีที่สุด
แล้วเราก็ก้อนหม้อปั้นไหขึ้นมา

หัวใจที่จะประพฤติปฏิบัติมันต้องเตรียมความพร้อมของใจก่อน ไม่ใช่ใจมันก็
จะพุทโธ พุทโธ.. พุทโธ เซฟบ้านใครอยู่ตรงไหน พุทโธนี่เงินในบัญชีใครเดี๋ยวจะไป
ปล้น พุทโธ พุทโธ เห็นไหม จิตใจมันต้องควรแก่การงานก่อนแล้วเราค่อยออกวิปัสสนา
พระพุทโธเจ้าถึงจะสอนอริยสัจ.. ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

พอทุกข์ๆ ทุกคนก็ร้องไห้หมดล่ะ ทุกข์ๆ นี่มันผลของทุกข์ เพราะทุกข์คือหัวใจ
มันเสียใจ มันบิบบิ้นแล้วเราถึงเสียใจ เราถึงร้องไห้ ต้นเหตุของทุกข์ ต้นเหตุที่เสียใจ
พระพุทโธเจ้าสอนตรงนั้น..

“ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” การจะแก้ไขต้องเข้าไปแก้ที่ต้นเหตุ นั่น แก้ที่ปลายเหตุไม่ได้! นี่แล้วก็บอกทุกข์ๆ ร้องให้กัน โอ.. โอ.. แต่ไม่ได้แก้ที่ต้นเหตุนะ พ้นจากเราไปมันก็ยืนตัวไม่ได้ มันก็จะทุกข์ต่อไป ถ้าเราไปแก้ที่ต้นเหตุแล้ว ต้นเหตุมันหมดไปแล้ว มันจะไปทุกข์ที่ไหนล่ะ

นี่ต้องเทศน์อนุப்புพิกถาจนจิตใจควรแก่การทำงานถึงเทศน์อริยสัจ นี่สัจจะความจริงเป็นอย่างนั้น นี่พูดถึงวันพระนะ วันพระนี่เราทำบุญกุศลกัน จิตใจของเราเพื่อบุญกุศลก็ได้ ระดับของท่าน ระดับของมัน เรายุติปฏิบัติกันระดับของศีล สมาธิ แล้วถ้ามีปัญหาขึ้นมาเนี่ยเราชำระกิเลสของเราขึ้นมา เห็นใหม่ มันเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป

แล้วปัญหาที่ชำระกิเลสไม่ใช่ปัญหาอย่างที่เราคิดกัน ปัญญาวิชาชีพ ปัญญาอย่างนี้เป็นวิชาชีพ ปัญญาของโลก โลกียปัญญา.. โลกุตตรปัญญามันจะเกิดอย่างไร แล้วภาวนามยปัญญา ที่ว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ใช้ปัญญาอย่างเดียว มันปัญญาของการชำระกิเลสไม่ใช่ปัญญาของกิเลสเอาปัญญานี้มาหลอกลวง โดยเป็น โมฆบรูษเพื่อประโยชน์ของตัวเอง นี่ปัญญาอย่างนี้ปัญญาชำระกิเลสของตัวเอง ไม่ใช่ปัญญาหลอกลวง เขาว่าตัวเองมี เห็นใหม่

ปัญญามีโลกียปัญญากับโลกุตตรปัญญา ถ้าปัญญาจากตัวตนนี้ปัญญาเพื่อตัวตน! ปัญญาของโลกุตตรธรรมมันเป็นปัญญาจากที่มันเป็นสัจธรรม นี่ไม่มีตัวตัวตน เพราะไม่มีตัวตนถึงเป็นสัมมาสมาธิ เพราะตัวตนเป็นตัวอืโก้ ตัวเองไม่ยอมรับ ตัวเองมันกดตัวเองไม่ลง ถ้ากดตัวเองไม่ลงมันก็เป็นต้นหาความทะยานอยากของตัว

แต่ถ้ากดตัวเอง เห็นใหม่ ตัวเองทำลายตัวเองโดยสัมมาสมาธิ ทำลายตัวเองทำลายอืโก้ ทำลายต้นหาความทะยานอยาก ทำลายความยึดมั่นของตัว แล้วปัญญามันเกิด มันเกิดจากสัจธรรม ไม่มีเราบวก ไม่มีกิเลสบวก ไม่มีความเห็น ไม่มีคุณพินิจ ไม่มีจิตนิสัย ไม่มีสิ่งใดแอบแฝงมากับปัญญาอย่างนี้ ปัญญาอย่างนี้เป็นโลกุตตรธรรมที่มันจะชำระกิเลส มันเกิดขึ้นมาจากที่ไหนล่ะ

นี่ภาวนามยปัญญามันเกิดอย่างนี้ไง ถ้าสัจจะความจริงมันเป็นอย่างนี้ มันจะไม่มี การสร้างภาพ เพราะ! เพราะพ่อแม่ภรรยาจะเลี้ยงลูกมาแต่ละคน ถ้าหากทุกข์ยากขนาดไหน คนเราเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจะเกิดธรรมขึ้นมาในหัวใจ มันต้องต่อสู้มากับตัวเอง

ต่อสู้กับกิเลสค้นหาความทะยานอยาก อย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียดขึ้นมาจน
จิตใจมันมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา นี่ท่านทำของท่านมาขนาดไหน

คนทำงานทำการ มีประสบการณ์มาอย่างนี้ จะเอาดูบๆ คลำๆ มาสอนลูกเรามัน
เป็นไปได้อย่างไร มันเป็นไปได้ไม่ได้นะ คนที่จะสอนลูกตัวเองให้มีความมั่นคงแข็งแรง
ขึ้นมา เพราะประสบการณ์ของตัวเองมีอยู่แล้ว มันถึงต้องพยายามทำให้ลูกของเรา
เข้มแข็งขึ้นมา ทำให้ลูกของเรามีความตั้งใจขึ้นมา ทำให้ลูกของเราปฏิบัติให้เป็นความ
จริงขึ้นมา ลูกของเรามันจะได้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ในพุทธศาสนา! มันถึงไม่เป็นโมฆบุรุษ
ไง

นี่พูดถึงวันพระ วันพระมันก็มีหลากหลาย มันมีระดับของท่าน ระดับของศีล
ระดับของภาวนานะ.. พุทธศาสนานี้หลวงตาบอกว่า “เหมือนห้างสรรพสินค้า มันมี
สินค้าตั้งแต่สูงส่ง เพชรนิลจินดา จนถึงกับของเด็กเล่น” แล้วเราก็คงมาพบพุทธศาสนา
เรามีโอกาสเข้ามาในห้างสรรพสินค้านี้ แล้วเราจะมีผลประโยชน์ เราจะได้ประพฤติ
ปฏิบัติเพื่อเป็นทรัพย์สมบัติของเราติดกับใจของเราไปนี่ เรามีโอกาสทั้งชีวิตนี้ เราจะทำ
ของเราได้มากได้น้อยมันเป็น โอกาสของเรานะ

ตั้งใจ! ตั้งใจของเรา ตั้งสติของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง